

GRANSKNINGS- KOMMITTÉNS RAPPORT

ÅRSMÖTESHANDLINGAR
DIGITALT 2020

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	2
2. SAMMANFATTNING AV REKOMMENDATIONER	3
3. SEKTIONEN	4
4. FONDEN	21
AVSLUTANDE KOMMENTARER	26



1. INLEDNING

1.1. GRANSKNINGSKOMMITTÉN OCH GRANSKNINGSARBETET

Efter årsmötet i maj 2019 har Granskningskommittén (GK) bestått av ledamöterna Maria Eklund, Mona Hemmaty och Bengt Palmgren med Erik Törnlund som suppleant.

Under tiden juni 2019 - april 2020 har GK haft 11 möten, varav tre fysiska, och övriga via telefon samt regelbunden kontakt via e-post. Kommittén har deltagit på ett par av sektionsstyrelsens möten samt haft möten och kontakt med styrelseledamöter, sekretariatet och revisorerna.

GK arbetar utifrån de direktiv som beslutas av årsmötet. I de gällande direktiven framgår bland annat att GK ska granska att verksamheterna i svenska sektionen av Amnesty International (Sektionen) och Stiftelsen svenska Amnestyfonden (Fonden) bedrivs ändamålsenligt, är transparenta samt att de löpande utvärderas.

Granskningen i denna rapport avser verksamhetsåret 2019 (1 januari 2019 - 31 december 2019). Årets granskning utgår från styrelsernas protokoll och beslutsunderlag i enlighet med stadgar, årsmötesbeslut, styrdokument och övriga dokument som är styrande för verksamheten såsom Giva Sveriges riktlinjer och rapporteringskrav. I några fall ha GK begärt ut kompletterande underlag för utredning av specifika frågor. GK har även kontrollerat uppföljning av årsmötesbeslut och GK:s tidigare rekommendationer. Därutöver har verksamhetens ekonomiska utveckling och budgetarbete granskats.

Genom löpande kontakt med styrelserna har flertalet ärenden kunnat klargöras eller åtgärdats under granskningsårets gång.

Sektionsstyrelsen har fått möjlighet att kommentera ett utkast till denna rapport. Några kommentarer har inte lämnats till GK.

1.2. RAPPORTENS DISPOSITION

Rapporten inleds med en sammanfattning av alla rekommendationer i kapitel 2. För en tydligare överblick finns en referens inom parentes till respektive avsnitt i rapporten där en mer utförlig beskrivning av rekommendationen återfinns. I kapitel 3 och 4 redovisas GK:s granskning av Sektionens och Fondens verksamheter utifrån direktiven ändamålsenlighet, transparens, budgetavvikelser och utvärdering med särskilt fokus på efterlevnad av stadgar, årsmötesbeslut och övriga styrdokument. Specifika granskningsområden såsom demokratiöversyn, medlemssidor, Giva Sveriges kvalitetskod har blivit tilldelade egna avsnitt. Rapporten avslutas med övriga reflektioner kring granskningsåret.

2. SAMMANFATTNING AV REKOMMENDATIONER

Detta kapitel sammanfattar GK:s samtliga rekommendationer till Sektionen och Fonden.

En allmän utgångspunkt i GK:s arbete är att s.k. kvarstående rekommendationer behöver GK följa upp och granska på nytt. Det är sådana rekommendationer som GK lämnat i tidigare rapporter till årsmötet, men som GK bedömt inte är hanterade.

I avsnitt 2.1. redovisas en sammanställning av rekommendationerna till Sektionen. Först presenteras de nya rekommendationer som GK avger efter årets granskning. Därefter redovisas kvarstående rekommendationer.

I avsnitt 2.2 finns motsvarande sammanställning av rekommendationerna till Fonden.

2.1. REKOMMENDATIONER TILL SEKTIONEN

Utifrån GK:s granskning av sektionens verksamhet rekommenderar vi Sektionen:

1-2020 att antingen följa riktlinjerna för verksamhetsmötet eller uppdatera och anpassa dem till den nya inflytandeprocess man tänker sig införa om man inte ska fortsätta ordna verksamhetsmöte på hösten (3.1.3)

2.1.1. Kvarstående sedan tidigare år:

4-2019 att styrelsen överväger målen och formerna för s.k. verksamhetsmöten med medlemmarna. (3.8.2)

5-2019 att korta ned tidsgränsen för att ta fram justerade mötesprotokoll. (3.8.2)

1-2018 att tillse att revisorns tidigare IT-revisioner följs upp och att åtgärder för kvarstående punkter prioriteras och tidsätts. (3.8.2)

4-2018 att tillämpa en strukturerad och systematisk process för löpande uppdatering av webbplatsen. (3.8.2)

6-2018 att utvecklingsarbetet för webbplatsen prioriteras och tidsätts. (3.8.2).

7-2018 att all information på webbplatsen kvalitetssäkras, t.ex. genom publicering av originaldokument i skannat format. (3.8.2)

8-2018 att i styrelseprotokoll dokumentera styrelsens beslut så att de kan läsas självständigt i ett och samma dokument (3.1.2.)

1-2017 att i samband med att den externa hemsidan och medlemssidorna görs om, se över möjligheten att samla styrdokument, ekonomiska rapporter och övrig dokumentation, kategorisera dem och göra dem sökbara. (3.8.2)

2-2017 att i samband med att den externa hemsidan och medlemssidorna görs om, se över inloggningen till medlemssidorna och göra en bedömning om säkerheten behöver förstärkas eller om inloggningen skulle kunna tas bort. (3.8.2)

2.2. REKOMMENDATIONER TILL FONDEN

Utifrån GK:s granskning av Fondens verksamhet rekommenderar vi Fonden:

1-2020 att Fonden i dialog med Sektionen ta fram rutiner för hur den frivilligt ska tillämpa samtliga fyra områden i Giva Sveriges kvalitetskod (se avsnitt 3.2.)

2.2.1. Kvarstående sedan tidigare år:

2-2019 att i sin arbetsordning se över frågan om tidsram inom vilken minnesanteckningar från styrelsemöte ska läggas ut på medlemssidorna. (4.6.2)

3-2019 att det i styrelsens arbetsordning införs en tidsgräns, inom vilken justerat protokoll från styrelsemöte ska finnas tillgängligt för styrelsen och GK. (4.6.2)

4-2019 att protokollversionerna dateras och kvalitetssäkras, t.ex. genom att GK även får ta del av slutligen signerat justerat originaldokument i skannat format. (4.6.2)

3. SEKTIONEN

I detta kapitel redovisas GK:s granskning av svenska sektionens verksamhet utifrån direktiven ändamålsenlighet, transparens, budgetavvikelser och utvärdering. Specifika granskningsområden såsom demokratiöversyn, medlemssidor och Giva Sveriges kvalitetskod har blivit tilldelade egna avsnitt. Kapitlet avslutas med en redogörelse av GK:s rekommendationer som finns sammanfattade i kapitel 2.

3.1. BEDRIVS VERKSAMHETEN ÄNDAMÅLSENLIGT?

GK har undersökt om Sektionen bedriver sin verksamhet ändamålsenligt utifrån stadgarnas bestämmelser om hur verksamheten ska bedrivas, årsmötesbesluten 2019 samt styrdokumentet Riktlinjer för verksamhetsmöte. GK har dessutom granskat styrelsens ändring av styrdokumentet Roll- och ansvarsfördelning mellan styrelse och generalsekreterare.

3.1.1. Stadgarna

I Sektionens stadgar beskrivs Amnesty Internationals vision, åtagande och grundläggande värderingar. Visionen är en värld där varje människa åtnjuter alla de mänskliga rättigheter som ingår i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och andra internationella normer för mänskliga rättigheter. Åtagandet handlar om att utreda och agera för att förhindra och göra slut på allvarliga kränkningar av dessa rättigheter. De grundläggande värderingarna innehåller principer om internationell solidaritet, effektivt agerande för drabbade individer, global täckning, de mänskliga rättigheternas allmängiltighet och odelbarhet, opartiskhet och oberoende samt demokrati och ömsesidig respekt. I Amnesty Internationals arbetssätt ingår enligt stadgarna att avslöja kränkningar av de mänskliga rättigheterna och att bedriva utbildnings- och informationsverksamhet avseende mänskliga rättigheter.

Sektionen är en del av Amnesty International och ska enligt sina stadgar bedriva sitt arbete enligt Amnesty Internationals regler och riktlinjer.

GK har granskat om Sektionen följer stadgarnas bestämmelser om arbetssätt. Granskningen har fokuserat på innehållet i sociala medier, Sektionens webbplats och verksamhetsrapporter från generalsekreteraren till styrelsen.

Enligt GK:s bedömning har Sektionen under 2019 arbetat på det sätt som anges i stadgarna.

3.1.2. Roll- och ansvarsfördelning mellan styrelse och generalsekreterare

Enligt uppgifter på hemsidan för Sektionens medlemmar, reviderades styrdokumentet Roll- och ansvarsfördelning i september 2019 genom beslut av sektionensstyrelsen. Motsvarande uppgift framgår av ett styrelseprotokoll fört den 1 oktober 2019 per capsulam (§74) Varken uppgiften på hemsidan, underlaget till styrelsemötet eller protokollet ger dock besked om vad ändringen avser. Det reviderade styrdokumentet i dess slutliga version finns inte med som en protokollsbilaga till styrelsens beslut.

GK har tidigare framfört kritik mot den bristande transparensen i styrelsens formaliehantering av vissa frågor, som bl.a. innebär att medlemmarna och föreningsorganen inte får följa styrelsens arbete och granska styrelsens beslut.

I sin rapport till årsmöte 2018 och 2019 gjorde GK motsvarande iakttagelser och redovisade då sin syn här:

“GK har vidare observerat att styrelsens ärenden ofta bereds under lång tid och tas upp vid flera styrelsemöten. Av bland annat transparenskäl anser GK att när styrelsen så småningom avgör ärendet genom beslut, ska protokollet formuleras utan hänvisningar till olika underlag eller protokoll. Beslutet ska i stället kunna läsas självständigt i ett och samma dokument och läsaren ska där kunna fördjupa sig i detaljerna i beslutet. Av samma skäl anser GK att protokoll som dokumenterar styrelsens beslut i komplexa ärenden, till exempel antagande av strategidokument och styrdokument, ska hänvisa till en namngiven, numrerad och daterad protokollsbilaga med den slutliga versionen av dokumentet.”

GK:s tidigare rekommendation 8-2018 om dokumentationen och styrelseprotokoll kvarstår.

3.1.3. Efterlevnad av årsmötesbeslut 2019

GK har undersökt om årsmötesbesluten från 2019 efterlevs. Granskningen visar att flertalet årsmötesbeslut är genomförda. Övriga kräver en uppföljning av GK.

Årsmötesbeslut 2019 § 36. Motion om stadgeändringsförslag gällande begränsa antalet gånger samma revisor kan omväljas.

§ 7.5 Punkt om val av revisorer samt § 7.7 i sektionens stadgar är ändrade. GK bedömer att årsmötetsbeslutet är genomfört.

Årsmötesbeslut 2019 § 37. Motion om tillägg i sektionens stadgar gällande kostnadsfritt medlemskap för unga

Årsmötet beslutade att i stadgarna under punkt 9.2 lägga till “eller registrerat sig som ungdomsmedlem”. Förändringen innebär att även registrerade ungdomsmedlemmar som inte betalar medlemsavgift har rätt att närvara och rösta vid årsmötet och extra medlemsmöte om personen registrerat sig som ungdomsmedlem för innevarande eller föregående år.

GK har noterat att stadgarna uppdaterats enligt årsmötesbeslutet och att själva årsmötesbeslutet därmed är åtgärdat. Men GK har också noterat att begreppet ungdomsmedlem inte finns definierat någonstans i stadgarna. I det beslut om medlemsavgift som enligt stadgarna måste fattas varje år (även om ingen förändring sker) brukar årsmötet vanligtvis föreslås och fastställa årsavgiften för

personer under 18 år till 0 kronor. Vidare brukar årsmötet varje år fastställa den delbetalande medlemsavgiften, som enligt varje års årsmötesbeslut omfattar personer mellan 18 och 20 år, den har de senaste åren hållits oförändrad 160 kronor per år.

Varken ungdomsmedlem eller delbetalande medlem definieras i stadgarna, utan definieras vid varje års beslut, t.ex. 2019 § 45. GK anser att det finns fördelar/nackdelar med att fortsätta som hittills, dvs. låta årsmötet fatta beslut om åldersgränserna varje år (om man vill ha flexibilitet) alternativt skulle man kunna införa definitioner (åldersgränser) i stadgarna så det blir tydligt. Kostnadsfritt medlemskap för unga under 18 år infördes genom beslut på årsmötet 2018. Innan dess gällde sedan 2006 att personer under 20 år skulle betala avgiften för delbetalande medlem.

GK bedömer att årsmötesbeslutet är genomfört.

Årsmötesbeslut 2019 § 38. Om tillägg i sektionens stadgar gällande införandet av en beredningskommitté

Årsmötet beslutade:

- att i sektionens stadgar under punkt 7.4 lägga till "beredningskommitténs rapport om det föregående årets verksamhet".
- att i sektionens stadgar under punkt 7.5 lägga till "val av beredningskommitté: a) tre ordinarie ledamöter för en tid av två år med val av två ena året och en det andra året, b) en suppleant för en tid av ett år".
- att i sektionens stadgar under punkt 7.7 lägga till "Beredningskommittén".

Det går att finna skrivningarna i dessa tre att-satser i uppdaterade stadgar på medlemssidan.

GK bedömer detta årsmötesbeslut som genomfört.

Årsmötesbeslut 2019: § 39. Förslag: om direktiv för beredningskommittén

Årsmötet beslutade:

- att ändra följande mening under direktivets beslut arbetsrutin punkt 3 "återrapportera till förslagsställaren hur frågan bör hanteras"
- att med ovanstående ändring anta direktivet för beredningskommittén.

Det uppdaterade direktivet återfinns i styrdokument på medlemssidan.

GK bedömer att årsmötesbeslutet är genomfört.

Årsmötesbeslut 2019: § 40. Förslag: Om ramverk för jämlikhetspolicy

Årsmötet beslutade:

- att uppdra åt styrelsen att ta fram en jämlikhetspolicy utifrån följande centrala principer:
 - Alla människors lika värde
 - Vi ska ha ett intersektionellt perspektiv och utgå ifrån maktanalys
 - Vi ska präglas av tillgänglighet, inkludering och respekt
 - Vi har alla ett ansvar
 - Vi ska bedriva ett målmedvetet arbete
- att jämlikhetspolicyn ersätter den nuvarande mångfaldspolicyn

Styrelsen antog en ny jämlikhetsstrategi på oktobermötet.

GK bedömer att detta årsmötesbeslut är genomfört.

Årsmötesbeslut 2019 § 41 Motion om inkludering av en ung representant i Amnesty Sveriges valberedning

Årsmötet beslutade att uppdra åt sektionsstyrelsen att omformulera valberedningens valberednings riktlinjer till att inkludera en ung medlem i nomineringen till valberedningen och att rapportera tillbaka till årsmötet 2020.

GK har noterat att styrelsen fattade beslut om uppdatering av riktlinjerna för valberedningens valberedning i enlighet med årsmötets beslut samt att de uppdaterade riktlinjerna finns publicerade på medlemssidorna bland styrdokument (menyn Om Amnesty).

GK bedömer att årsmötesbeslutet är genomfört.

Årsmötesbeslut 2019: § 42. Om policy för boendekostnader under aktivistevenemang.

Årsmötet beslutade:

- att sektionsstyrelsen får i uppdrag att ta fram riktlinjer för boendekostnader för aktivistevenemang;

- att ge sektionsstyrelsen i uppdrag att se över miljöpolicyen så att den är kompatibel med riktlinjer för boendekostnader för aktivistevenemang, liksom
- att sektionstyrelsen får i uppdrag att öka transparensen för vad evenemangen kostar i riktlinjerna.

På sektionstyrelsens möte i oktober diskuterades ett utkast till underlag beträffande riktlinjer för boendekostnader. Detta resulterade i ett förslag till slutversionen av Riktlinjer för boendekostnader i samband med aktivistevenemang, vilket behandlades i decembermötet 2019. Vid detta möte beslutade styrelsen att fastslå riktlinjer för boendekostnader i samband med aktivist- och medlemsevenemang, enligt underlaget. Styrelsen påpekade även att innehållet i riktlinjerna behöver kommuniceras med medlemskåren.

Riktlinjer för boendekostnader vid aktivistevenemang, fastslagna vid decembermötet 2019, finns upplagda på medlemssidorna under fliken Styrdokument. Emellertid saknas årsmötesbeslutets tredje att-satsen i styrdokumentet, den om sektionstyrelsen uppdrag att öka transparensen. Det framgår nämligen inte något om riktlinjer beträffande transparens och kostnader i samband med Amnestys evenemang i styrdokumentet.

Årsmötesbeslutet bedöms som ej genomfört.

Årsmötesbeslut 2019 § 43 Motion: Om adoptionsfall

Årsmötet beslutade att uppdraga åt styrelsen att förtydliga hur grupperna kan arbeta med aktionsfall eller annat långsiktigt arbete. Sekretariatet har därefter på uppdrag av styrelsen berett ärendet. I en rapport daterad den 28 februari 2020 redovisade sekretariatet ett förslag till plan för att förtydliga och utveckla arbetet med aktionsfall. Rapporten innehåller en översyn av nuläget, slutsatser och flera förslag på hur det långsiktiga arbetet ska kunna utvecklas, både inom den nuvarande strategiska perioden och på längre sikt.

GK noterar med tillfredsställelse att rapporten från sekretariatet innehåller flera konkreta förslag på hur arbetet med aktionsfall och det långsiktiga arbetet kan utvecklas och breddas.

GK kommer att följa styrelsens ställningstagande.

Årsmötesbeslut 2019 § 45. Motion: Om medlemmarnas inflytande över verksamhetsplanen.

Årsmötet beslutade att uppdraga åt sekretariatet att ta fram riktlinjer för hur

medlemmarna ska involveras i planeringen av sektionens verksamhet och rapportera tillbaka till årsmötet 2020.

GK har noterat den diskussion som pågår gällande medlemsinflytande och kommer att följa utvecklingen av detta arbete.

Årsmötesbeslut 2019 § 47 Motion om internationellt program mot tortyr

Årsmötet beslutade att uppdra åt sektionsstyrelsen och den svenska sektionen att verka för att arbetet mot tortyr intensifieras och utvecklas både i Sverige och internationellt, inklusive att utvidga samarbetet med andra MR-organisationer. Enligt föreslagen rapport om uppföljning av årsmötesbeslut, som ligger som underlag till marsmötet 2020, har sekretariatet på styrelsens uppdrag arbetat för att intensifiera arbetet mot tortyr både i Sverige och internationellt. Det finns en utförlig beskrivning av det arbete som gjorts och visar att denna fråga har prioriterats av Amnesty Sverige under 2019.

Avslutningsvis beskrivs den diskussion som förts och förs med internationella sekretariatet. "Efter årsmötesbeslutet inledde sekretariatet diskussion med experter på det internationella sekretariatet, som arbetar med tortyr, om möjligheterna att utarbeta en motion till General Assembly i syfte att stärka frågan om tortyr under nästa strategiska period. Slutsatsen blev att inte arbeta fram en motion, men att undersöka möjligheterna att formulera ett internationellt projekt med extern finansiering. Diskussioner fortgår. Styrelsen föreslår att beslutet hålls öppet."

Då styrelsen valt att hålla beslutet öppet, så kommer GK fortsätta följa vad som sker i detta ärende.

Årsmötesbeslut 2019: § 49. Motion om engelskspråkigt arbetsmaterial.

Årsmötet beslutade att ge styrelsen i uppdrag att utarbeta en strategisk plan med tillhörande policydokument för att skapa större delaktighet genom engelskspråkigt arbetsmaterial och att återrapportera till årsmötet 2020 beträffande implementeringen av detta förslag.

Sektionsstyrelsens beslutade september 2019 att ge sekretariatet i uppdrag att till styrelsens februarimöte 2020 återrapportera en implementeringsplan som integrerar nuvarande riktlinjer för språkanvändning (2008) och riktlinjer för aktivistmaterial på andra språk än svenska (2019).

GK:s granskning av implementeringen av årsmötesbeslutet kvarstår eftersom den inte blivit åtgärdad innan sista december 2019.

Årsmötesbeslut 2019 § 50 Motion om översättning av hemsidan.

Efter en motion om att hemsidan ska översättas till engelska beslutade årsmötet (§

50) att ge sekretariatet i uppdrag att undersöka, innan slutet av 2020, vad som krävs tekniskt och i övrigt för att göra svenska Amnestys hemsida tillgänglig både på svenska och engelska, samt att ge sekretariatet i uppdrag att återrapportera till styrelsen inför årsmötet 2021 med sina rekommendationer beträffande implementeringen av detta beslut.

GK kommer att följa utvecklingen av detta arbete.

3.1.4. Efterlevnad av övriga styrdokument

GK har i år granskat efterlevnad av styrdokumentet Riktlinjer för verksamhetsmötet. Följande nämns i dessa riktlinjer: "För att förhindra sista-minutenbeslut bör planeringen av innehållet ske under våren då styrelsen beslutar om innehållet i verksamhetsmötet. Det här underlättar också inbjudan till verksamhetsmötet som förslagsvis går ut till alla grupper och distrikt (även specialgrupper och samordnare). Inbjudan bör skickas innan sommaren. Med en sådan framförhållning ges det också förutsättningar att öppna upp för frågor som distrikten och deltagare vill diskutera. De bör då skriftligen meddela detta i god tid. Handlingar till verksamhetsmötet bör skickas minst tre veckor innan utsatt datum så att de bästa förutsättningarna för aktivt deltagande ges samt att deltagarna från distrikten har möjlighet att representera sina distrikt."

På mötet 21-22 september erhöll styrelsen ett underlag om verksamhetsmötet 2019. I underlaget står att inom ramen för medlemsdemokratiprojektet kommer årets verksamhetsmöte att vara längre än de senaste årens verksamhetsmöten. Årets möte kommer att vara fyra timmar, i stället för två och en halv timme som tidigare. fokusera på nästa strategiska period. Enligt protokollet § 64 gav styrelsen några medskick om att det är viktigt att tydliggöra vilka frågor som är uppe för beredning, som är möjliga att påverka, och vad som är internationella prioriteringar, där det mer handlar om att skapa en medvetenhet om vilka förändringar som är på gång. Därefter beslutade styrelsen att ge sekretariatet i uppdrag att, tillsammans med medlemsutskottet, fortsätta planeringen av verksamhetsmötet 2019 utifrån föreslaget upplägg och innehåll. Därefter hittar GK inga fler beslut om verksamhetsmötet, varken på oktobermötet eller per capsulam.

I oktobernumret nr 9 av Insats finns schema över megahelgen men det finns inget verksamhetsmöte schemalagt. Under söndagen finns ett valbart pass med rubriken "Motionsverkstad med Beredningskommittén, fortsättning på verksamhetsmötet", men en medlem i BK vi pratat med kan inte dra sig till minnes att det nämndes någonting om verksamhetsmötet på det passet.

GK är kritisk till hanteringen under 2019, särskilt med hänsyn till att det på årsmötet

2019 bifölls en motion som gav styrelsen i uppdrag att ta fram riktlinjer för hur medlemmarna ska involveras i planeringen av sektionens verksamhet.

Det föreligger ett underlag till marsmötet 2020 om detta. Verksamhetsmötet nämns inte, men det föreslås att regionala/lokala workshops hålls under hösten, vars fokus är konsultation om svenska sektionens prioriteringar inom ramen för internationellt ramverk (strategiska mål). Deltagarna ges möjlighet att göra medskick till styrelsen.

GK:s rekommendation (1-2020) till styrelsen är att antingen följa riktlinjerna för verksamhetsmötet eller uppdatera och anpassa dem till den nya inflytandeprocess man tänker sig införa om man inte ska fortsätta ordna verksamhetsmöte på hösten.

3.2 GIVA SVERIGES KVALITETSKOD OCH RAPPORTERINGSKRAV

Giva Sverige är en branschorganisation med uppdrag att hjälpa sina medlemmar att säkerställa en etisk, transparent och professionell insamling av gåvor. Giva Sverige har utvecklat ett ramverk för medlemmarnas insamlingsverksamhet med fokus på bl.a. intern kontroll och effektrapportering, Giva Sveriges kvalitetskod. Medlemmarna förväntas följa kvalitetskoden. Svenska sektionen är medlem i Giva Sverige. Kvalitetskoden omfattar fyra områden:

1. Övergripande riktlinjer för insamling av gåvor
2. Riktlinjer för effektrapportering
3. Styrande riktlinjer för årsredovisning enligt K3
4. Riktlinjer för intern kontroll och styrning

Utgångspunkten är att samtliga krav i koden ska följas. Det finns särskilda rapporteringskrav som avser de tre sistnämnda områdena.

Under 2019 har GK fokuserat sin granskning på hur Amnesty följer riktlinjerna för effektrapportering. Dessutom har GK undersökt hur Sektionen efterlever Giva Sveriges dokument "Introduktion till kvalitetskoden", bilaga 2, om att viss information ska finnas publicerad på webbplatsen.

3.2.1 Effektrapporteringen

Styrelsen fattade ett beslut per capsulam i september 2019 om att godkänna effektrapporten avseende verksamhetsåret 2018. Rapporten finns publicerad på Amnestys webbplats. Varken underlaget till beslutet eller protokollet ger dock besked om innehållet i effektrapporten. Rapporten finns inte med som en

protokollsbilaga till styrelsens beslut. GK:s principiella uppfattning om denna formaliehantering finns redovisad under avsnitt 3.1.2.

GK har gått igenom det dokument som finns publicerat på webbplatsen. GK noterar att redovisningen av det s.k. Lundinärendet inte beskriver vad Sektionen gjort eller åstadkommit i det ärendet. Enligt GK:s bedömning följer det på webbplatsen publicerade dokumentet i övrigt Giva Sveriges riktlinjer om effektrapportering.

3.2.2 Dokumentationen på webbplatsen

Giva Sveriges dokument "Introduktion till kvalitetskoden", bilaga 2, ställer krav på transparens, bl.a. att viss information ska finnas publicerad på webbplatsen. Under 2019 har webbplatsen gjorts om och enligt Granskningskommitténs uppfattning har den blivit mer överskådlig. Webbplatsen innehåller numera en särskild rubrik, "Transparens" som följer Giva Sveriges kravstruktur.

Givas Sverige ställer följande informationskrav på webbplatsen. Där ska finnas följande uppgifter eller dokument:

1. Stadgarna
2. Valberedningens tillsättning som regleras i stadgarna eller, om det inte framgår här, i en särskild valberedningsinstruktion.
3. Information om sektionsstyrelsens ersättning samt högste tjänstemans, det vill säga generalsekreteraren, lön.
4. Styrdokument som beskriver vilka placeringsformer som organisationen får använda för att placera sitt kapital.
5. Tillgång till visseblåsarfunktion för externa och interna intressenter (inklusive medarbetare)
6. Information om insamlingspolicy.
7. Det ska finnas styrdokument för uppförandekod som bygger på Amnestys mål, vision, ändamål och värderingar liksom förväntningar på styrelse, anställda och volontärer.
8. Information om årligen upprättad effektrapport, och



9. Årsredovisning, vilken också ska upprättas i enlighet med årsredovisningslagen.

Enligt GK:s bedömning uppfyller Amnestys webbplats Giva Sveriges krav på transparens, med undantag för att den 2019 reviderade ersättningen till generalsekreteraren inte hade publicerats vid utgången av 2019.

Avslutningsvis noterar GK att den engelska termen "whistleblowing" fortfarande finns kvar på webbplatsen. Den bör enligt GK bytas ut till "visselblåsare" eller åtminstone bör den svenska termen ge träff vid sökning för den som vill ta reda på hur Amnesty hanterar interna oegentligheter. Detta har också GK påpekat i tidigare rapport (2019).

3.3 ÄR VERKSAMHETEN TRANSPARENT?

Transparens och öppenhet är vägledande principer för Amnestys arbete. En tillämpning av dessa principer är en grundläggande förutsättning för ett högt förtroende för Amnesty och för ett demokratiskt ansvarsutkrävande. Utifrån GK:s iakttagelser under året, se nedan, föreslår GK att sektionen för en principiell diskussion om synen på transparens och öppenhet och om vad som konkret behöver göras för att dessa principer ska få genomslag i verksamheten.

I flera tidigare granskningar har GK slagit fast att detta arbete är starkt kopplat till Amnestys webbplats, som är den huvudsakliga informationskanalen för såväl medlemmar som andra intressenter. GK har noterat att den externa webbplatsen har förbättrats i flera avseenden, bland annat har ett antal dokument samlats på hemsidan med titeln Transparens. Men vad gäller medlemssidorna så återstår de flesta av GK:s tidigare rekommendationer från 2018 och 2019 (se 3.7 och 3.8.2).

3.4 NÄR OCH HUR UTVÄRDERAS VERKSAMHETEN?

Verksamhetsplanens genomförande följs upp av sektionsstyrelsen vid tre tillfällen under året, nämligen på junimötet avseende första tertialen (fyra månader), på oktobermötet avseende andra tertialen (åtta månader) samt slutligen en uppföljning och utvärdering som omfattar hela verksamhetsåret (tertiäl 3, T3) under marsmötet året därpå. Den sistnämnda rapporten finns nu publicerad som underlag till marsmötet 2020, under punkt 4.3 Helårsrapport (T3).

T3-rapporten inleds med en sammanfattning där uppföljningen av målen utvärderas dels utifrån genomförande, dels utifrån effekt. Man använder färgerna grön - gul - röd för att indikera hur man ligger till i förhållande till sin plan. Grönt för genomförande betyder att genomförande skett enligt plan och grönt för effekt

innebär att man ått planerad effekt. Rött betyder motsatsen och gult delvis genomfört resp. delvis nådd effekt.

Arbetet är genomfört helt eller delvis enligt plan för alla mål utom ett, 3.2 Verkningsfullt påverkans- och mobiliseringsarbete för ett hållbart globalt ansvarstagande för flyktingar där asylrätten upprätthålls och solidariteten med flyktingar stärks (I Welcome).

Effekten av vårt arbete bedöms uppfyllas enligt plan i nära hälften av målen, delvis i hälften av målen, men det blev rött för tre av målen. Styrelsens egen utvärdering av sitt arbete görs på majmötet som avslutar styrelseåret.

3.5 UTFALL OCH EVENTUELLA AVVIKELSER FRÅN BUDGET

Sektionens ekonomi är fortsatt god, även om intäkterna inte helt (96%) når upp till budget för helåret. Intäkterna uppgick till 142,7 mkr vilket är mer än 2018 (135,6 mkr). Budgetavvikelser kommenteras i de ekonomirapporter som presenterades för styrelsen på mötena i juni 2019 (tertia 1), oktober 2019 (tertia 2) och mars 2020 (tertia 3, d.v.s. helåret 2019). Ekonomirapporten till marsmötet 2020 förklarar på ett informativt sätt det ekonomiska resultatet för 2019.

Under 2019 tog styrelsen beslut om en ny reservpolicy med en miniminivå för sektionens reserver. Styrelsens budgetbeslut för 2020 har gjorts med hänsyn till riktlinjerna den nya reservpolicy. Med reservpolicy i åtanke inkluderade budgetarbetet bl.a. en genomgång av sektionens kostnadsposter, vilket resulterade i att kostnadsposterna minskades inför det kommande året. Det har också gjorts ändringar i ekonomisystemet som ska underlätta den ekonomiska uppföljningen framöver och skapa bättre förutsättningar för ekonomisk styrning.

GK rekommenderade i sin rapport 2019 att styrelsen använder sig av en riskanalys i sitt arbete med planering och uppföljning av verksamheten. GK noterar att styrelsens rutin kring sektionens riskanalys har förändrats under 2019. Den nya processen inbegriper ett initialt förslag till riskanalys, inklusive riskvärdering, som sekretariatet presenterar för styrelsen. Efter en beredning uppdateras riskanalysen följt av sekretariatets ekonomiska kalkyl över vad det skulle kosta sektionen om riskerna inträffar. Utifrån denna uppskattade kostnadskalkyl föreslår sekretariatet hur stora reserver sektionen bör ha. På styrelsemötet i oktober fattar styrelsen sedan beslut om reservens storlek baserat på riskanalysen, vilket också blir en utgångspunkt för de budgetramar som styrelsen fattar beslut om i oktober.

GK ställer sig positiv till denna utveckling av riskanalys i planering och uppföljning av verksamheten.



3.6 DEMOKRATIÖVERSYNEN

GK har riktat särskild uppmärksamhet mot Amnestys medlemsdemokratiprojekt som avslutades 2019. Det tvååriga projektet ämnade ta ett helhetsgrepp på övergripande frågor som rör Sektionens styrning och lokal organisering av aktivism. Ett övergripande syfte var att stärka medlemmarnas inflytande och innefattade en rad olika frågor såsom utveckling av distrikten och aktivismen, motionsberedning på årsmöten, samt frågan om Amnesty ska övergå från direktdemokrati till representativ demokrati. I sin helhet utmynnade projektet i tre beslut som lades fram till årsmötet 2018 och 2019:

- Förslag om att inrätta en beredningskommitté (BK) (bifall 2018).
- Förslag om att föra in en punkt på årsmötets dagordning där öppna årsmötesbeslut kan stängas (bifall 2018).
- Förslag om representativ styrmodell för sektionen med distrikten som bas för att utse ombud (avslag 2019).

GK har i årets granskning riktat uppmärksamhet mot dels BKs arbete under det gångna året, dels hur Amnestys arbete med utveckling av distrikten och aktivism har fortskridit.

BK:s huvudsakliga uppdrag beskrivs i följande termer:

“.. att förenkla för medlemmarna att påverka organisationen. Detta inkluderar:

- *att löpande under hela året ta emot förslag från medlemmar, se till att de hamnar i rätt forum och följa upp att förslagen tas omhand och besvaras fram tills nästa årsmöte,*
- *att stötta medlemmar att formulera motioner till årsmötet. Det kan ske i organiserade workshoppar för motionsskrivning eller direkt till medlem/medlemmar som efterfrågar stöd,*
- *att, utifrån de frågor medlemmar visat intresse för, lämna förslag till styrelsen på agendapunkter till årsmötet.”*

Årsmötet 2019 beslutade om tillägg i sektionens stadgar om införandet av en beredningskommitté (Motion §38) och direktiv till kommittén (§ 39). Förändringen innebär i korta drag att beredningskommitténs rapport är en fast punkt på årsmötets dagordning samt att personer som väljs till beredningskommittén ska vara medlemmar i svenska sektionen av Amnesty International.

Då förslaget om representativ demokrati, som syftade till att stärka distriktens demokratiska funktion för den svenska sektionen, röstades ned av årsmötet, har arbetet med att stärka den lokala aktivismen övergått till en strategi för aktivism för Sektionen som styrelsen antog under hösten 2019. Med anledning av detta flyttar även GK sin granskning till den nya aktivismstrategin.

Syftet med den nya strategin beskrivs som ett sätt att stärka och utveckla arbetet med lokal organisering, det lokala ledarskapet samt skapa bättre förutsättningar för inflytande och delaktighet för medlemmar och aktivister. Implementeringen kommer att ske under de kommande åren och involverar sekretariatet, såväl som förtroendevalda, aktivister och medlemmar på lokal och distriktsnivå. Detta innebär alltså att flera förändringar som handlar om att öka medlemmarnas inflytande över verksamheten planeras (se även avsnitt 3.1.3).

GK kommer att noggrant följa utveckling av den nya aktivismstrategin.

GK har vidare noterat styrelsens beslut i oktober 2019 att ge sekretariatet i uppdrag att till decembermötet återkomma med ett förslag till årsmötet angående skydd av sektionens stadgar stadgeändringar kopplade till kupprisker. Förslaget som sekretariatet presenterade innehöll följande stadgeändringar för att minska risken för kupper på årsmötet: 1) justering av förslagsrätt till årsmötet 2) utökat skydd av stadgarnas syftesparagraf och andra centrala delar av stadgarna.

GK kommer att följa denna utveckling efter årsmötet 2020.

3.7 MEDLEMSSIDOR

GK har under flera års tid noterat olika problem med medlemssidorna och gett rekommendationer på förbättringsåtgärder. En del av dessa kvarstår att åtgärda, se avsnitt 3.8.2.

Vid sektionens styrelsemöte i oktober 2019 föredrogs arbetet med medlemssidorna och det arbete som initierats med behovsanalys och kartläggning i form av en förstudie. Vid samma styrelsemöte beslutades att förstudien ska presenteras i samband med sektionsstyrelsens möte i februari 2020.

3.8 UPPFÖLJNING AV TIDIGARE REKOMMENDATIONER

3.8.1 Genomförda rekommendationer

GK bedömer följande rekommendationer som GK lämnat till styrelsen i tidigare rapporter till årsmötet som genomförda:



- 1-2016 att inkludera frågan om hur sektionen kan säkerställa att årsmötet fattar välformulerade beslut som är möjliga för styrelsen att verkställa, i översynen av medlemsdemokratin.
- 3-2018 att uppdatera Amnestys placeringspolicy
- 1-2019 att se över rutiner med styrelsens sammankomster och beslut. Detta anses genomfört i och med att styrelsen fattat beslut om digital signering av protokoll och per capsulam-beslut.
- 2-2019 att aktuella s.k. core standards publiceras bland styrdokumenterna på medlemssidorna.
- 3-2019 att styrelsen använder sig av en riskanalys i sitt arbete med planering och uppföljning av verksamheten.
- 1-2019 att se över rutiner med styrelsens sammankomster och beslut . Detta anses genomfört i och med att styrelsen fattat beslut om digital signering av protokoll och per capsulam-beslut.

3.8.2 Kvarstående rekommendationer

GK:s granskning visar att följande rekommendationer som GK lämnat till styrelsen i tidigare rapporter till årsmötet kvarstår:

1-2017. att i samband med att den externa hemsidan och medlemssidorna görs om, se över möjligheten att samla styrdokument, ekonomiska rapporter och övrig dokumentation, kategorisera dem och göra dem sökbara.

Sökfunktionen på medlemswebbplatsen fungerar inte längre, vilket GK i flera tidigare rapporter har påpekat. Under 2019 har GK prövat att söka efter exempelvis "årsmötesprotokoll" och fick då endast 8 träffar, ingen av dem senare än 2010.

Rekommendationen kvarstår.

2-2017: att i samband med att den externa hemsidan och medlemssidorna görs om, se över inloggningen till medlemssidorna och göra en bedömning om säkerheten behöver förstärkas eller om inloggningen skulle kunna tas bort.

GK har i tidigare årsrapport (2019) påpekat att i samband med att den externa hemsidan och medlemssidorna görs om, ska även inloggningen till medlemssidorna ses över. En bedömning om säkerheten behöver förstärkas eller om inloggningen skulle kunna tas bort måste göras. Frågan om inloggningen ska samtidigt ses i det stora hela, vilket förstudien beträffande det fortsatta arbetet med

webbplatsen behandlar (se GKs rekommendation angående utvecklingsarbetet för webbplatsen prioritering och tidsättning).

Av samma anledning som angavs i nämnda förstudie hamnar därmed rekommendationen om inloggning på medlemssidorna inom ramen för densamma.

Rekommendationen kvarstår eftersom den inte blivit verkställd innan sista december 2019.

1-2018 att tillse att revisorns tidigare IT-revisioner följs upp och att åtgärder för kvarstående punkter prioriteras och tidsätts.

Styrelsen har i dialog med GK förklarat att IT-revisionen 2011 följdes upp 2012 och 2014. Det arbete som planerades i maj 2019 avseende IT-verksamheten och informationssäkerheten har inte kunnat ske enligt plan i avvaktan på en ny avdelningschef.

Rekommendationen kvarstår.

4-2018 att tillämpa en strukturerad och systematisk process för löpande uppdatering av webbplatsen

I en uppföljning av GK:s rekommendationer på styrelsens decembermöte har sekretariatet förklarat att det pågår ett arbete med en översyn av webbplatsen. Översynen gäller bland annat hanteringen av medlemssidorna, den publika webben och aktivismportalen. Enligt uppgift kommer detta arbete att fortsatt rapporteras till styrelsen.

GK har i sin granskning inte kunnat finna uppgifter om att det nu finns en strukturerad och systematisk process för löpande uppdatering av webbplatsen. GK vill i detta sammanhang peka på sin iakttagelse om att den aktuella ersättningen till generalsekreteraren inte hade publicerats vid utgången av 2019, se ovan avsnitt 3.2.2.

Rekommendationen kvarstår.

6-2018 att utvecklingsarbetet för webbplatsen prioriteras och tidsätts

Vid junimötet 2018 beslutade sektionstyrelsen att ge sekretariatet i uppdrag att till styrelsens decembermöte 2018 återkomma med ett upplägg och tidsplan för en förstudie för förändringsarbetet med medlemssidorna. I underlaget till decembermötet 2018 finns också ett beslutsunderlag om förstudie.

Vid sektionens styrelsemöte i oktober 2019 föredrogs arbetet med medlemssidorna och det arbete som initierats med behovsanalys och kartläggning i form av en

förstudie. Vid samma styrelsemöte beslutades att förstudien ska presenteras i samband med sektionstyrelsens möte i februari 2020.

Rekommendationen kvarstår eftersom den inte blivit genomförd innan sista december 2019.

7-2018 att all information på webbplatsen kvalitetssäkras, t.ex. genom publicering av originaldokument i skannat format

GK har noterat att det under 2019 arbetats fram en förstudie om medlemssidorna för att presenteras på styrelsens möte i februari 2020. Detta arbete var således inte avslutat vid utgången av 2019.

Rekommendationen kvarstår.

8-2018 att i styrelseprotokoll dokumentera styrelsens beslut så att de kan läsas självständigt i ett och samma dokument

Rekommendationen kvarstår. Se avsnitt 3.1.1 för bakgrund till bedömningen.

4-2019 att styrelsen överväger målen och formerna för s.k. verksamhetsmöten med medlemmarna

GK har noterat och följer den diskussion som pågår gällande medlemmars inflytande över verksamhetsplanen enligt årsmötesbeslut § 45 2019, vilket i sin tur påverkar den här rekommendationen. GK kommer att följa utvecklingen av detta arbete. Denna rekommendation kvarstår.

5-2019: att korta ned tidsgränsen för att ta fram justerade mötesprotokoll

GK rekommenderade i sin rapport från 2018 att styrelsen skulle korta ned tidsgränsen för att ta fram justerade mötesprotokoll. 2018 beslutade styrelsen att ett justerat protokoll ska finnas tillgängligt för medlemmarna efter högst 30 arbetsdagar. Detta adderades till styrelsens arbetsordning.

Av bland annat tillgänglighets- och transparens-skäl anser GK emellertid att den bestämda tidsgränsen om 30 arbetsdagar (sex kalenderveckor) måste kortas ner. Jämförelsevis ska nämnas att de lagstadgade tidsgränserna för justerat stämmoprotokoll för aktiebolag och ekonomiska föreningar som är tre respektive två kalenderveckor (15 respektive 10 arbetsdagar).

Sektionsstyrelsens kommenterar denna fråga i samband med mötet i september 2019. Frågan hänger också samman med den tidigare nämnda rekommendationen, ”Se över rutiner med styrelsen sammankomster och beslut (1.1)”

Här står det att läsa bland annat att sekretariatet föreslår styrelsen att inför digital signering som gör att signerade protokoll kan publiceras på medlemssidorna.

När det gäller beslut per capsulam kommer styrelsen även att fatta beslut om att dessa beslut är omedelbart justerade. Sekretariatet föreslår att protokoll av beslutet i styrelsens forum som signeras digitalt av ordförande och vice ordförande och publiceras på separat sida för Per capsulam beslut på medlemssidorna.

Per capsulam beslut finns nu på hemsidan under styrelsens möten.

När det gäller kontrollen av rekommenderad tidsram för justerade protokoll är utfallet för hösten 2019 inte helt lätt. Sektionsstyrelsen har haft tre sammanträden under hösten, nämligen 21–22 september, 19–20 oktober och 11 december.

Beslutsprotokollen från dessa möten återfinns på hemsidan men det är svårt att veta vilka datum de är godkända och publicerade. Av hemsidan framgår det vilket datum den är uppdaterad, men det är omöjligt att veta om detta har med tidpunkt för publicering av protokollet att göra, eller om det handlar om någon annan typ av uppdatering.

Uppskattningen av tidsgränsen för hur många arbetsdagar det tar att publicera godkänt protokoll blir därför något grovhuggen. Trots att det inte framgår exakt vilken dag det signerade protokollet är upplagt på hemsidan, torde det gå att komma åt och ta del av dessa efter 13–27 arbetsdagar. Det är en förbättring jämfört med tidigare år men endast delvis inom den rekommenderade gräns som GK framhåller som önskvärd, det vill säga mellan 10–15 arbetsdagar.

Rekommendationen kvarstår.

4. FONDEN

I detta kapitel redovisas granskning av Amnestyfondens verksamhet utifrån direktiven ändamålsenlighet, transparens, budgetavvikelser och utvärdering. Giva Sveriges kvalitetskod och rapporteringskrav har blivit tilldelat ett eget avsnitt. Kapitlet avslutas med en redogörelse av GK:s rekommendationer som finns sammanfattade i kapitel 2.

4.1 BEDRIVS VERKSAMHETEN ÄNDAMÅLSENLIGT?

GK har undersökt om Fonden bedriver sin verksamhet ändamålsenligt utifrån stadgarnas bestämmelser om hur verksamheten ändamål och arbetssätt.

Granskningen har fokuserat på innehållet styrelsens protokoll och mötesanteckningar.

4.1.1 Efterlevnad av stadgarna

I Fondens stadgar beskrivs Fondens ändamål. Sammanfattningsvis är ändamålet att ge människorättsbistånd inom ramen för de rättighetsfrågor som Amnesty International arbetar med.

Enligt GK:s bedömning har Fonden under 2019 arbetat enligt sitt ändamål och på det sätt som anges i stadgarna.

4.1.2 Efterlevnad av övriga styrdokument

I styrdokumenterna beträffande policy för Amnestyfonden respektive riktlinjer för MR-bistånd framgår Fondens målsättningar, principer och verksamhet. Ett grundackord i Fondens arbete är att, inom ramen för Amnesty International verksamhet, ge stöd till bistånd för arbetet med mänskliga rättigheter världen över. Ett viktigt redskap i biståndsarbetet är Human Rights Relief genom vilket Fonden verkar.

GK:s samlade bedömning är att Fonden under 2019 arbetat enligt dessa styrdokument.

4.2 GIVA SVERIGES KVALITETSKOD OCH RAPPORTERINGSKRAV

Fonden är inte medlem i Giva Sverige. Det finns därför inte något formellt krav att Fonden ska följa kvalitetskoden eller rapporteringskraven. Däremot kan Fonden frivilligt tillämpa dessa krav. Enligt uppgift finns det sedan tidigare en överenskommelse mellan Sektionen och Fonden om att de ska samarbeta för att leva upp till t.ex. Givas Sveriges krav, se avsnitt 4.1.2 i GK:s rapport till årsmötet 2019.

4.2.1 Effektrapporten

GK noterar att Sektionens effektrapport omfattar Fonden. I sin granskning har GK inte kunnat finna att effektrapporten har behandlats av fondstyrelsen.

GK rekommenderar Fonden att i dialog med Sektionen ta fram rutiner för hur den frivilligt ska tillämpa samtliga fyra områden i Sveriges kvalitetskod (se avsnitt 3.2).

4.3 ÄR VERKSAMHETEN TRANSPARENT?

Transparens och öppenhet är vägledande principer för Amnestys arbete. En tillämpning av dessa principer är en grundläggande förutsättning för ett högt förtroende för Amnesty och för ett demokratiskt ansvarsutkrävande. Utifrån GK:s iakttagelser under året, se nedan, föreslår GK att sektionen för en principiell

diskussion om synen på transparens och öppenhet och om vad som konkret behöver göras för att dessa principer ska få genomslag i verksamheten.

GK konstaterar att transparensen kring Amnestyfonden ökat i och med att fonden har en egen sida på medlemsidorna. Fonden arbetar också med att, med hänsyn tagen till dess sekretessbehov, öka insynen i hur den arbetar. På fondens sida läggs bl.a. mötesanteckningar från fondens styrelsemöten ut. Ibland dröjer det dock länge innan så sker. Fonden har i arbetsordningen infört en tidsgräns på 14 dagar efter mötet, vilken hålls för det mesta och gör att de publiceras snabbare nu än tidigare år. GK noterar också att även om hänsyn behöver tas för de sekretessbehov som kan finnas i flera av Amnestyfondens ärenden, så behöver Amnestyfonden öka transparensen kring beslut som inte är sekretessbelagda.

4.4 NÄR OCH HUR UTVÄRDERAS VERKSAMHETEN?

Verksamhetsplanens genomförande följs upp av styrelsen vid fyra tillfällen under året, nämligen på junimötet avseende första tertialen (fyra månader), på septembermötet avseende andra tertialen (åtta månader) samt slutligen en uppföljning och utvärdering som omfattar nästan hela verksamhetsåret på decembermötet och därefter hela året (tertial 3, T3) under februari-mötet året därpå. Ett utkast till verksamhetsberättelse diskuterades av verksamhetsutskottet och kommunikationsutskottet under januari och fastställdes av styrelsen på februari-mötet 2020. Verksamhetsberättelsen kommer att komma med och publiceras i sektionens effektrapport/verksamhetsberättelse.

En workshop genomfördes på septembermötet för att halvtidsutvärdera verksamhetsplanen för året. Styrelsen delades upp i grupper som analyserade framsteg och utmaningar. Trots utmaningar inom rörelsen är resultatet för biståndet gott och framsteg har gjorts inom styrelsen fokusområden. Resultatet från utvärderingen kommer även ligga till grund för verksamhetsplaneringen för kommande år.

4.5 UTFALL OCH EVENTUELLA AVVIKELSER FRÅN BUDGET

På februari-mötet 2020 redogjordes för det ekonomiska resultatet 2019 samt det fria rörliga kapitalet. Av protokollet framgår att trots ett år av ekonomisk turbulens och personalnedskärningar på det internationella sekretariatet så har Fondens biståndsutbetalningar under 2019 ökat markant. Biståndsutbetalningarna uppgick till 10,192 mkr (budget 10,500 mkr). Det är den högst utbetalningsnivån någonsin.

Amnestyfonden har ett stort eget kapital och planerade därför att 2019, i likhet med tidigare år, minska på det egna kapitalet genom att budgetera med ett underskott. Resultatet för året är negativt, -2,015 mkr som till och med är något större – 41 tkr än budgeterat (budget – 1,974 mkr). Intäkterna beräknades i enlighet med det nya

avtalet, dvs 7 % netto uppgick till 9,536 mkr. Denna siffra går inte att jämföra med föregående år (11,817 mkr) då Fonden enligt avtalet erhåller ett nettobelopp beräknat på intäkter minus insamlingskostnader och med Sektionen gemensamma verksamhetsomkostnader. Amnestyfondens fria rörliga kapital efter avsättning till avvecklingsfonder för personal och biståndsprojekt uppgick till 5,4 mkr.

4.6 UPPFÖLJNING AV GK:S REKOMMENDATIONER

4.6.1 Genomförda rekommendationer

GK:s bedömer att följande rekommendationer som GK lämnat till Amnestyfonden i tidigare årsrapporter har genomförts:

- 4-2018 att det ska finnas en strukturerad och systematisk process för löpande uppdatering av webbplatsen.
- 1-2019 att arbetsordningen uppdateras med ett årshjul för återkommande händelser och rutiner under styrelseåret.
- 5-2019 att arbetsordningen uppdateras med ett årshjul för återkommande händelser och rutiner under styrelseåret, varvid tillses att processerna för framtagande av kommande års verksamhetsplan och budget synkroniseras.
- 6-2019 att arbetsordningen uppdateras så att det framgår att fonden tillämpar en systematisk och strukturerad process för att följa upp GK:s rekommendationer.

4.6.2 Kvarstående rekommendationer

GK:s bedömer att följande rekommendationer som GK lämnat till Fonden i tidigare årsrapporter är kvarstående:

2-2019: att i sin arbetsordning se över frågan om tidsram inom vilken minnesanteckningar från styrelsemöte ska läggas ut på medlemssidorna.

GK har rekommenderat fonden att i sin arbetsordning se över frågan om tidsram inom vilken minnesanteckningar från styrelsemöte ska läggas ut på medlemssidorna.

I den reviderade arbetsordningen från 21 september 2019 framgår att justerat styrelseprotokoll ska finnas tillgängligt för styrelsen och GK senast fyra veckor efter

styrelsemötet. minnesanteckning från styrelsemötet ska publiceras på Amnestys medlemssidor senast 14 dagar efter mötet.

Fonden har haft styrelsemöte 21 september, 19 oktober och 11 december. En kontroll ger emellertid vid handen att endast en av tre minnesanteckningar har med säkerhet publiceras på medlemsidan inom 14 dagar. Det råder samtidigt oklarhet om när minnesanteckningarna faktiskt publicerats på hemsidan och det är svårt att i efterhand kontrollera huruvida detta skett inom den fastställda tidsramen.

Rekommendationen kvarstår.

3-2019: att det i styrelsens arbetsordning införs en tidsgräns, inom vilken justerat protokoll från styrelsemöte ska finnas tillgängligt för styrelsen och GK.

GKs rekommendation i årsrapport för 2019 är att det i styrelsens arbetsordning införs en tidsgräns, inom vilket justerat protokoll från styrelsemöte ska finnas tillgängligt för styrelsen och GK.

Enligt arbetsordningen ska justerade styrelseprotokoll vara styrelsen och GK tillhanda senast fyra veckor efter Fondens styrelsemöte.

Kontroll av tidsgränsen visar att två av tre styrelseprotokoll (från tidigare nämnda möten i september, oktober och december) kommit GK tillhanda inom den fastställda tidsramen. Protokollet från decembermötet levererades emellertid avsevärt senare, drygt åtta veckor, än den fastställda tidsramen på maximalt fyra veckor.

Om det sistnämnda protokollets försening är en engångsföreteelse kan det ändå anses och bedömas som att rekommendationen är åtgärdad.

Dock är inte protokollen signerade. Detta är en av GK:s övriga rekommendationer till Amnestyfonden, se nedan GK:s rekommendation angående inskannade dokument.

Eftersom GK samtidigt rekommenderar att det ska vara signerade protokoll finns det all anledning att återknyta till detta i nästa (se nedan) delkapitel; den om att de slutligen signerade och justerade originaldokumenten ska skannas innan de skickas till styrelse och GK.

De två rekommendationerna kan därför sägas hänga ihop. Av den anledningen måste ovan rekommendation beträffande tidsgränsen för justerade protokoll betecknas som ej genomförd.

4-2019: att protokollversionerna dateras och kvalitetssäkras, t.ex. genom att GK även får ta del av slutligen signerat justerat originaldokument i skannat format

Enligt GK:s uppfattning är ett protokoll inte justerat förrän ordförande, sekreterare och justeringspersoner genom sitt undertecknande ger uttryck för en vilja att bekräfta och därmed binda sig vid den undertecknade texten. Denna uppfattning har GK redovisat i sin rapport till årsmötet 2019.

I sin granskning av styrelsedokumentationen 2019 har GK observerat att protokollen saknar datum och underskrifter. Det har därför inte gått av avgöra vilken status dessa dokument har, t.ex. om de är kopior som motsvarar de justerade protokollen.

Av den anledningen har GK tidigare rekommenderat att de justerade dokumenten skannas och tillgängliggörs för styrelsen och GK. En genomgång av de protokoll som kommit GK tillhanda från de tre styrelsemötena hösten 2019, återfinns emellertid inte några justerade och skannade protokoll enligt rekommendationen. I två av protokollen anges det att de är justerade men de saknas underskrifter. Rekommendationen kvarstår.

AVSLUTANDE KOMMENTARER

Sammantaget bedömer GK att det har skett en positiv utveckling under 2019 vad det gäller det fortlöpande arbetet med att stärka den interna kontrollen inom både Sektionen och Fonden.

I en tidigare rapport till årsmötet (2019) framförde GK att det finns skäl att GK:s direktiv ska ses över, bl.a. mot bakgrund av att det närmare inte framgår av dem på vilket sätt granskningsarbetet ska bedrivas. GK framhöll i rapporten att en översyn och utveckling av direktiven som mer tydligt anger GK:s uppgifter och inriktning bör kunna bidra till att stärka Amnesty International Sverige som organisation.

Sådana diskussioner om GK:s nuvarande uppgifter och Amnestys framtida interna granskningsfunktion har präglat även detta granskningsår. Nytt för i år är att GK beslutade att ta fram en uppdragsbeskrivning och påbörja en rekrytering av tre kandidater med god kännedom om Amnesty som tillsammans kunde forma en utredningsgrupp för att bereda frågan vidare. Uppdragsbeskrivningen stämades av med styrelserna, sekretariatet och revisorerna. I januari 2020 tillsattes Hannah Laustiola, Anders Hällbom och Peter Kvist i Utredningsgruppen (UG) med det specifika uppdraget att fram ta fram förslag till årsmötet 2021 på hur GK ska arbeta i framtiden när det gäller riskhantering, styrning och kontroll.